

Ime: **VESNA**

Priimek: **DOŠEN**

Starost: **54**

Država porekla: **BOSNA**

Živi **Sloveniji** od: **1987**

KRATEK POVZETEK

Pri 22-tih letih je Vesna odšla iz Ključa, rodnega kraja v Bosni, da bi spoznala Hrvaško in Slovenijo. Lahko bi dejali, da je bila Vesna običajna ekonomska migrantka, toda ne bo držalo. V tistem času so bile Bosna, Hrvaška in Slovenija republike iste države. Leta 1992 je v Bosni izbruhnila vojna in vojne grozote so prizadele njene sorodnike. Vesna je bila takrat že v Sloveniji, imela je dobro službo v neki tiskarni, toda strah jo je bilo za življenje sorodnikov. Nazadnje je njena družina zbežala iz Bosne na Hrvaško. Vesnin delodajalec je bankrotiral, Vesna je ostala brez zaposlitve. Odločila se je, da bo na noge postavila lastno podjetje, ki ponuja storitve čiščenja različnim naročnikom. Morala je obvladati veliko formalnosti. A uspelo ji je. Od takrat dela na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje in drugod, za druge naročnike. Pri starosti 52 let je srečala Ivana, svojega partnerja, se z njim vselila v njegovo družinsko hišo, ki je 60 km iz Ljubljane in Vesna potuje vsak dan v Ljubljano. »Takšno je življenje«, pravi. Ko govori o svojem življenju, ve, da so stvari, ki jih je moč spremeniti, medtem ko drugih ni mogoče. Nasprotno, kar je bilo moč spremeniti, je Vesna spremenila. Vesna je vzor begunke, kajti kljub številnim težavam je razvila

pozitiven in navdušujoč odnos do življenja. Ocenila je možnosti uspeha, možnosti za to, da se stvari zgodijo. S svojo družino ima tesne vezi, ne pa tudi z Bosno in s svojim rodnim mestom, ki je zdaj razrušeno in zapuščeno.

**»DOM JE, KJER JE MATI,
DOM JE, KJER JE IVAN.«**

**»Biti
prožen, prilagajati
se radostno in
vedoželjno je
prednost.«**

VESNINA ZGODBA

Leta 1985 je bilo Vesni 22 let in z očetovo pomočjo je zapustila Ključ, svoje rodno mesto, in svojo družino. Želela je spoznati nove dežele in srečati nove ljudi. Je zvedava in dovtetnega duha. Sprva je šla na Hrvaško, nekaj časa je ostala tam, toda želela si je iti prav v Slovenijo. Leta 1987 je pričela delati v neki tiskarni v Sloveniji. Imela je dobro službo, rada jo je imela. Bilo je to, preden je izbruhnila vojna v Bosni.

Vesna pravi, da bosanske pokrajine nikoli ni zares marala. Živel je v Ključu, bila je ena od 300 katoliških Hrvatov, drugi so bili muslimani in Srbi. Ko je bila otrok, niso vedeli, kdo je kdo. Ljudje so ta majhni kraj zapuščali drug za drugim. Nekateri pa so ostali.

Nekega dne, bilo je že v času vojne, so Vesnini sorodniki vstopili v skedenj in tam našli Vesninega očeta, ki je visel izpod stropa. Obesili so ga, ali se je obesil sam. Nihče ne ve.

POBEG

Takrat se je družina odločila, da pobegne iz Bosne. Evakuirali so jih in družina

ZGODBE: VESNA

je potovala z avtobusom na Hrvaško. S seboj so odnesli le vrečko in v njej vse svoje stvari. Mati je uspela v rob obleke zašiti nekaj dragocenega nakita. Na Hrvaškem so potovali od enega mesta do drugega in se nazadnje naselili v Varaždinu. Danes Vesnina mati in sestra živita tam in materin dom je eden od Vesninih čustvenih domov. Bosno z njenimi žalostnimi zgodbami so pustili za seboj. Nikogar ni več tam. Družina je zdaj razseljena po svetu. Vesna pravi: »Tega se ne da več spremeniti, konec, pika.« Raje razmišlja o sedanjosti in prihodnosti. Takšen je njen obrambni mehanizem.

»Teba je najti pravo, naravno okolje, vzdrževati vezi z družino je bistveno.«

PRIPADANJE

Vesna vzdržuje bližnje in trajne odnose z družino. Družina ji veliko pomeni. Vesna pravi: »Dom je, kjer je mama«, Varaždin na Hrvaškem, in »Dom je, kjer je Ivan«, v Sloveniji. Ko je Vesnin zadnji delodajalec moral v stečaj, je ostala, tako kot mnogi drugi, brez zaposlitve. Morala se je spoprijeti s situacijo. Odločila se je, da bo postavila na noge svoje lastno podjetje, ki ponuja storitve čiščenja različnim naročnikom. Morala je obvladati veliko formalnosti. A uspelo ji je. Od takrat dela na Slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje in drugod, za druge naročnike. Vesna je dobra delavka, marljiva in vesela je, študenti jo cenijo, osebje prav tako. Redko je bolna, ali bolje rečeno, pride na delo, četudi zboli. Pravi, da pogreša osebje in študente, svoje delo, da ne more kar obležati v postelji. Morda bi kdo rekel, da ni zgovorna, četudi dobro govori slovensko. »Če prideš živeti drugam, se moraš naučiti tujega jezika, moraš!« So Bosanci, ki slovensko ne govorijo, ker je njihov jezik mnogim razumljiv. Toda Vesna misli, da se je treba naučiti

jezika dežele. »Tu ni izgovora!« S težavo razume posamezna narečja. A kdo nima tovrstnih težav?

Vesna pravi, da v ljubezni ni imela sreče, ni srečala pravega, toda nedavno je spoznala Ivana. Je Slovenec, ima »slovensko mentaliteto«, toda Vesni je všeč, da je drugačen in vesela je te nove situacije v svojem življenju. Zdaj oba živita v njegovi dvesto let stari družinski hiši. Vesna zase pravi, da je kmetica. Podeželsko dekle. Zgodaj se je naučila molsti krave, delati maslo, sir, gojiti zelenjavo, okopavati zemljo. Ivanova hiša je postala Vesnin dom. Okrog njene vasi Višnje vlada tišina in vas je na lepem zelenem koncu Slovenije, 60 km iz Ljubljane. Vsak dan potuje v Ljubljano in nazaj. »Nič ne de«, pravi. Človek čuti, da je Vesna pognala korenine v Sloveniji. V Ivanovem življenju, njegovi hiši, njunem domu.

Vesna vzdržuje stike s svojo družino, sestrami, brati, nečakinjami. Nekega dne je peljala Ivana v Bosno, da bi mu pokazala, od kod izhaja. A odkrila sta, da je kraj razrušen, da tam ni nikogar več, da so mnogi zapustili mesto ali umrli naravne smrti.

MEJNIKI IN STRATEGIJE, KI SO POMAGALE VESNI, DA SE VKLJUČI V DRUŽBO

V Slovenijo je prišla še pred vojno v Bosni, ker je tako želela. Sprva je imela dobro službo. Ko pa je ostala brez službe, je ustanovila svoje podjetje. Družini je pomagala, da pride iz Bosne in pusti za seboj vojne grozote. To je tudi njo naredilo begunko.

Je zvedavega in podjetnega duha. Osredotočena je na sedanjost in prihodnost. »Česar ne moremo spremeniti, se ne dotikamo. Najti sestrsko dušo, partnerja, pomeni srečo. Biti prožen, prilagajati se radostno in vedoželjno, je prednost.

ZGODBE: VESNA

Treba je najti pravo, naravno okolje, vzdrževati vezi z družino je bistveno. Učiti se jezika dežele prav tako. Vesna je imela dobre delodajalce, podjetja in združenja.

**»Če prideš
živet drugam, se
moraš naučiti tujega
jezika, moraš!«**